ԱՐՄԵՆԻԱ

ԼՐԱԳԻՐ ԱԶԳԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԵՒ ԱՅԼՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ամերիկաի համար տարեկան 4 տոլար Թղթադրմ.
Եւրոպաի և այլ տեղերի համար տարկ. 20 Ֆրանգ
Տնօրէնութիւնն ինք կը վճարէ փոստի ծախքը։
Բաժնէգիրները կանխիկ կը վճարուին։ Վեցամսեայ կամ եռամսեայ բաժնորդագրութիւններ ալ կընդունուին, առանց ոևէ յաւելման բաժնէգնին վրայ։
Խմբագիր-Տնօրէնին հետ կարելի է տեսնուիլ խմբագրատունը (rue Vacon, 50) ամեն օր կէսօրէն յետոյ, ժամ 2 էն մինչև 4 միայն։

Բ ՏԱՐԻ ԹԻԻ 54

1887 ՓԵՏՐՎԱՐ 26

(ՓԵՏՐՎԱՐ 14 Հ. Տ.)

ՇԱԲԱԹ

Ամէն հատարահ իդ... Թ. օրեր

ԳԱՑՄԱՆՆԵՐ

Ծանուցումներ կընդունուին հայերէն և ֆրանսերէն լեզուով։
Ծանուցման 1 միջակ գիրը 1 սանդիմ կարժէ. 1 գլխագիրը 2 սանդիմ։
Նամակ կամ ծրար պէտք է դրկել խմբագրութեան հետևեայ հասցէով. M. PORTOUKALIAN, rédacteur du journal *Arménia*, MARSEILLE (France)

Les annonces, en français et en arménien, sont reçues au bureau dela Rédaction (Rue Vacon, 50)

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Վարդանանց հանդիսի ի Մարսէլլ.—Նամակ Արժ. Տ. Սահակ քահանայէն.— Նամակ Պուլկարիաէն (Ռուսճուգ). — Նամակ Ռումանիաէն (Պրայիլա).—Ազդեր.—Հայեր ի Թիւրքիա.—Դանուբի սառիլը. — Երկրաշարժ.—Տեղական. — Վրիպակ.—Ընդդիմախօսութիւն.—Արտասահմանի լուրեր.—Մանուածոյներ. — Բանասիրական (Հոմերի իլիականը):

ՎԱՐԴԱՆԱՆՑ ՀԱՆԴԷՍՆ Ի ՄԱՐՍԷԼ

Մարսէլլի հայ գաղթականութիւնը, առաջին անգամ լինելով, մի ազգային փառաւոր հանդէս տօնեց անցած հինգշաբթի երեկոյ, Վարդանանց ղօրավարաց նահատակութեան տարեդարձին առիթով։ Արական և իգական սեռէ բաւական բազմութիւն լցուած էր մատուռին մէջ որի մուտքը զարդարուած էր դամբիներով։ «Մայր Հայաստանի»ի, «Վարդան Մամիկոնեան»ի և «Վարժապետեան Ներսէս Պատրիարք»ի պատկերները գեղեցկագիր չարուած պատին վրայ և գոյնզգոյն գեղեցիկ ծաղիկներով բոլորուած, հանդիսին մի ուրոյն կատարիչ մի երևոյթ կուտար հանդիսին։

Երեկոյեան ժամ 9ին, հանդէսը սկսաւ «Տէր կեցո զոս ղՀայս» երգը խմբովին երգուելով Պաղթակատնեթեանց Հովիւ Արժ. Տ. Սահակ քահանայն որ կը նախագահէր հանդիսին, իր առնախօսութեամբ բացաւ հանդէսը. բացատրեց Վարդանանց կատարած Ս. գործին նշանակութիւնը և Հայաստանեայց եկեղեցւոյն և ժողովրդին նոցա ժառանգած մեծ պատասխանատուութիւնը։ Այնուհետև կարգադրեց Մամխախմբի անդամներէն Պրն. Կ. Կիւլպէնկեան սրին կը պարտինք մեծ մասամբ այս հանդէսի յաջողութիւնն, մի ազդու ճառ խօսեցաւ ո՛ր բով պատմեց Վարդանանց գործերն և ներկայացուց Հայաստանի այժմեան դրութիւնը։ կարգաց նաև Բաֆֆիի «Դաւիթ Բէկ»էն մի հատուած որ կը

Ո՛մ համար է նշանակել թարգմանիչը իւր գիրքը։

Եթէ դրաբար խմացողների համար է՝ աւելորդ էր. դրաբառ թարգմանութիւնը արդէն կայ և այն լիակատար։ Իսկ եթէ դրաբառ չիմացողների համար է, այն ժամանակ թարգմանութիւնը ամբողջովին պիտի լինէր աչխարհաբառ։ Պ. Վարդանեանի լիլիականի մէջ մենք պատահում ենք այսպիսի բառերի. ապշոպել, վարսել, հատտաբեատ, ճակատ, դուլպար, կայթել, խօլաբար, անուպայ, կապտել, Չայլել, կոչկոճել, մարտ մղել, ռազմի երթալ, դիտապատ ընկնել, կրանք, վիքին, յտել, վերտ, ժխոր, անվկանդ, ոգորել, գլել, չորթել, խուել, սուրալ, սպանչ, կարչնեղ, վիրագ, ճամբար են։ Այս բառերից չատը այնքան խրթին են որ մեր ոսկեղէն դարու մատենագիրների մօտ անգամ չեն պատահում։ Բայց այդպիսի խրթին բառերից կան և այսպիսիքը որ մենք գեղեցիկ լինելով հանդերձ՝ ձեռնհաս են դրաբառ՝ զոր օրինակ ի բաց սպանալ ի չէ՛ք գառնալ գիշերն ի բուն, փոքրոջիկ չատանալ, դուլ չառնել, մէկ մէկու գաշն ձայնով են։ Այսպիսիք ևս աւելորդ են մեր կարծիքով աչխարհաբար թարգմանութեան մէջ։

Միւս կողմից թարգմանիչը գործ է ածում և ամկական բառեր՝ օրքանս, կարանալ, հէնց, վճռդել, թուղդ, շրկել, թալանել, թրծել, գուճ գալ, չուր գալ, սրտանց, սուսիկ, պրծնել, պահուռտել, կլօր, ճագուել (ինչո՞ւ ոչ ճաքսիլ) և՛ն.։

Եւ ահա այսպիսով լեզուի մէջ՝ որ ամենադէպուրն է այսպիսի թարգմանութիւնների համար, չէ պահպանուած լեզուի հատատարութիւնը, միակերպութիւնը։ Խիստ դրաբառի մօտ մի խիստ ամկական բառ՝ մինչև անգամ ծիծաղաչարժ էլ է։ Թարգմանիչը կամեցել է դոհացնել երևի մեր այժմեան գրականական երկու կուսակցութիւններն էլ՝ ոսկեղէն դրութեան կողմնակիցներին և ամկականներին։ Դժբաղդաբար ոչ առաջիններն և ոչ էլ երկրորդները դոհ չպիտի մնան թարգմանչի՝ այդ խառն լեզուից։

Իրրև լաւ հայագէտի նման՝ Պ. Փ. Վ., վայել չէր գործածել կին առնել (առնուլ), մարդ (այրի մարդով) դայրութիւն, թշնամական դասեր (զօրքի), մի տուդան, հիւրութիւն, ոխտ, բացատրէր թէ ինչպիսի մէկին էր Վարդան Մամիկոնեան և թէ հայ կինը ինչպէս օգնեց այն ժամանակ կատարուած Ս. Դործին։ Պրն. Կիւլպէնկեան կարդաց նաև մի հեռագիր որ նոյն միջոցին հասած էր Պաւքրէյէն, «Հայ Հայրենասիրաց» ընկերութիւնէն որոնք շնորհաւորելով նոյն օրուան յոբելը կը մաղթէին միութեան սէրը հայրենասիրական համոյն ընկերութեանց համար։ Հանդիսականներն ի լուր այդ հեռագրի յայտնեցին իրենց շնորհակալութիւն և յանձնարարեցին հեռագրով յայտնել փոխադարձ սէրը և շնորհաւորութիւններ։ Պրն. Կ. Կիւլպէնկեանին յաջորդեց բեմին վրայ «Արմենիա»ի Խմբագիր-Տնօրէնը որ մեր նախնիքների քաջագործութիւնները ներկայացնելով այս նկատմամբ մեր ունեցած անտարբերութիւնը յիշեցուց, շեշտելով այն որ եթէ մենք մեկը իրեն ձեռքէ եկած մեկ վարքով պարտքը կատարէ, կը յաջողինք մի մեծ գործ յառաջ բերել։

Պրն. Կարապետ Հալաճեան պատմեց Վարդանանց կեանքը, դրուատելով նոցա քաջագործութիւնները և դատապարտելով վասակի և իրեն նմանների վատութիւնները։ Խօսեցան նաև ընտիր ոտանաւորներ։ Օրիորդ Էֆրիկ Արշակունի–Իւթիւճեան կարդաց առ Վարդան Մամիկոնեան ուղղեալ մի ոտանաւոր և Գամառ–Քաթիպաի «Հայերուս բաղձանքը»։ մի երիտասարդ կարդաց Գամառ–Քաթիպաի «Ղարիբ Մշեցի»ն. Պրն. Կ. Կիւլպէնկեան կարդաց Ս. Ֆելէկեանի «Թէ խմս Հայրենեաց»ը և Գ. Մ. Մանուէլեանց (գրչ. «Արմենիա»ի) կարդաց Գամառ–Քաթիպաի «Հայերուս թուք»ը և մէկ անտիպ ոտանաւորը՝ «Ազգային երդում»։ Այս բոլոր ոտանաւորները, ինչպէս նաև խօսուած ճառերն, եռանգագին ծափահարութիւններ ընդունելով հանդերձ կանոներէն։ Մանաւանդ վերջինի կարգացած ոտանաւորներն խոր ազդեցութիւն ունեցան ունկնդիրներին վրայ։ Գ. Մանուէլեանց իւր լաւ արտասանութիւն, դիահանք, կնքել ջրում (մէջը տել), մարդ չինել (անել)։ Շատ տեղ աչքի է ընկնում «ատա թէ» փոխանակ ապա (յետոյ)։ Մի քանի տեղ ոստայն փոխանակ ոստան։ Սխալ է նոյնպէս մի ... արտօրայ (արտ, արտօրայք)։

Գիրքը ապատ չէ նաև սխալներից իմաստի կողմանէ։ Մի (*) տեղ տեսնում ենք որ Աքիլլէսին աւարից բաժին է հանում ի միջի այլոց և մի գեղեցիկ օրիորդ Քրիւգէիս անունով։ Միւս տեղ (**) այդ Ք. արդէն Ա. գամէմնոնին է պատկանում։

Մենք վերջացնում ենք մի ոչ դրականան նկատողութիւնով։ Գրքի ընթերցանութեան ժամանակ մենք իրար էինք որոնում Ծրոյային օգնութեան գնացած և այնտեղ միւս հերոսների նման մահ գտած հայոց Զարմայրի անունը։ Մեր սեփական պատմութիւնը յիշում է սակայն այդ անցքը... Մենք ամենքին օգնած և ծառայութիւններ ենք մատուցած և սակայն ոչ մի տեղ մենք յայտնի չենք, ոչ ոք մեզ չէ ուզում ճանաչել և ոչ մի տեղ մեր անունը չէ յիշվում։

Ոդիսիականի մասին միւս անգամ։ Ֆ.

(*) Եր. 37։
(**) Եր. 40։

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ՀՈՄԵՐԻ ԻԼԻԱԿԱՆԸ

Գառամեց Ֆ. Շմիդք.
Գերմ. թարգմ. Փ. Վարդանեան։
Թիֆլիս 1886.

Մեր գրականութիւնը այն աստիճան աղքատ է, մենք այնքան քիչ գրեանք ունինք ընթերցանութեան համար որ Համերոսի իլիականի և ոդիսականի լոյս տեսնելու մասին յայտարարութիւնը մեզ անչափ ուրախացրեց. մանաւանդ որ թարգմանիչն է Փ. Վարդանեան՝ հմուտ ուսուցիչ մեզանում, նախկին աշխատակից «Փորձի», իսկ այժմ «Ազբիւրի»՝ երկուսի մէջ էլ իւր թարգմանութիւններով։

Մենք ձեռք բերինք յիշեալ երկու թարգմանութիւնները և այժմ ուզում ենք առաջինի մասին մի քանի խօսք ասել։

Այս գլխից ասում ենք որ մեր արկինակութիւնները անկատար գրատնութեան։ Գերմանական բնագիրը մեր ձեռին չէ՝ ուստի և թարգմանութեան ճշդութեան մասին չպիտի լինի մեր ասելիքը։

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿԱՐԾԻՔՆԵՐ

Թիֆլիս, 4/16 փետրվար 1887

Ընդհանուր ժողովի մեջ Իշխանք են եղել ներկայ 25 անդամներ, որոնց մեջ չեն եղել ներկայացուցիչներ Ղազախի, Ելիզավետպոլի և Ալեքսանդրապոլի գավառներից, որոնք ներկայացրել են իրենց անդամավճարները և ընդունել են ընդհանուր ժողովի որոշումները։

Ներկայ եղած անդամների թվում ընտրվեցին ընդհանուր ժողովի նախագահ՝ Ս. Ս. Ազարյանց, փոխանորդ՝ Ա. Ա. Ռոստոմով, գանձապետ՝ Ա. Ա. Ռոստոմով, քարտուղար՝ Ա. Ա. Ռոստոմով, գրադարանի հոգաբարձու՝ Ա. Ա. Ռոստոմով, ստուգիչ՝ Ա. Ա. Ռոստոմով։

Ընդհանուր ժողովի նախագահ Ս. Ս. Ազարյանց։

Քարտուղար Ա. Ա. Ռոստոմով։

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎ Ս. ԱԶԱՐՅԱՆՑԻ ՓԱՌՔՈՒՄ

Ցրված են, կարծեմ, կիսատ-պռատ տեղեկությունները այն ընդհանուր ժողովի մասին, որ տեղի ունեցավ Ս. Ազարյանցի փառքում։ Ահա ավելի ստույգ տեղեկություններ այդ ժողովի մասին։

Ընդհանուր ժողովը, որ տեղի ունեցավ 25 փետրվարի 1887 թվին, ներկայացրեց մի շատ հետաքրքրական պատկեր։ Ներկա էին ոչ միայն Ս. Ազարյանցի ընտանիքի անդամները, այլև նրա ընկերները, գրականության և արվեստի գործիչները, ինչպես նաև ուսանողության մեծ մասը։ Ներկա էին նաև Ս. Ազարյանցի ուսուցիչները։ Ներկա էին նաև ներկայացուցիչներ այն ուսումնարանների, որոնցում Ս. Ազարյանցը ուսուցչություն է արել։ Ներկա էին նաև ներկայացուցիչներ այն գավառների, որոնցում Ս. Ազարյանցը ծառայել է։ Ներկա էին նաև ներկայացուցիչներ այն գավառների, որոնցում Ս. Ազարյանցը ծառայել է։ Ներկա էին նաև ներկայացուցիչներ այն գավառների, որոնցում Ս. Ազարյանցը ծառայել է։

Ընդհանուր ժողովի նախագահ Ս. Ս. Ազարյանց։

Քարտուղար Ա. Ա. Ռոստոմով։

ԳԱՆՁԱՊԵՏԻ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Ընդհանուր ժողովի	28,638	20
Նվեր՝ ի հիշատակ Ս. Ազարյանցի	8,264	
Ընդհանուր ժողովի նվեր՝ ի հիշատակ Ս. Ազարյանցի	4,800	
1886 թվի ընդհանուր ժողովի նվեր՝ ի հիշատակ Ս. Ազարյանցի	5,150	
1886 թվի ընդհանուր ժողովի նվեր՝ ի հիշատակ Ս. Ազարյանցի	6,073	
1885 թվի ընդհանուր ժողովի նվեր՝ ի հիշատակ Ս. Ազարյանցի	4,349	20
Ընդհանուր ժողովի	28,147	30

Ելք.

1885 թվի ընդհանուր ժողովի նվեր՝ ի հիշատակ Ս. Ազարյանցի	4,982	
1886 թվի ընդհանուր ժողովի նվեր՝ ի հիշատակ Ս. Ազարյանցի	8,860	30
Ընդհանուր ժողովի նվեր՝ ի հիշատակ Ս. Ազարյանցի	3,712	
Ընդհանուր ժողովի նվեր՝ ի հիշատակ Ս. Ազարյանցի	3,232	
Ընդհանուր ժողովի նվեր՝ ի հիշատակ Ս. Ազարյանցի	760	
Ընդհանուր ժողովի	28,147	30

Ընդհանուր ժողովի նախագահ Ս. Ազարյանց։

Ընդհանուր ժողովի քարտուղար Ա. Ռոստոմով։

Ընդհանուր ժողովի նախագահ Ս. Ազարյանց։

Ընդհանուր ժողովի քարտուղար Ա. Ռոստոմով։

ԳԱՆՁԱՊԵՏԻ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Գրված է ձեռքով։

Ընդհանուր ժողովի նախագահ Ս. Ազարյանց։

Ընդհանուր ժողովի քարտուղար Ա. Ռոստոմով։

Տրամիկոյնը մի գիծն ուղ էնտ-
—

ՀՈՅԱՐ Ի ՓԻՒՐԻՒՆ

—1887 ի մարտին Ընդհակառակ և Տատարօս Օրտոյեցիներ ձեռնարկեցին «Ընկերական խրախուսութիւն» անունով մի ընկերութիւն հիմնելու (Դուշաղ ասելով ձայնարկութիւն ի նշանակութիւն):

Ընկերութիւնը իր գործը վերջացրեց 22/3 փետրվարին:

—

Ա Յ Գ Ե Ր

ԴՈՎԼԱԹՎԱՅԻ Ա. ԱՒԵՎԱՒԵ

Ժողովրդական երգերի հաւաքումը մեծ դժուարութիւններ է ներկայացնում հաւաքողի առաջ, որովհետև ժողովուրդը, որ ստեղծել է այդ երգերը, ինքն էլ չգիտէ, թէ ինչ մեծ գանձեր է ինքը ունեցել իր հոգու խորքում: Ժողովրդական երգերի հաւաքումը մեծ ուշադրութիւն է պահանջում հաւաքողից, որովհետև ամէն մի երգ ունի իր ուրոյն ոճը, իր ուրոյն ձայնը, որ ամէն մի երգի համար տարբեր է լինում:

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆԵՐ

L'UNION MÉDITERRANÉENNE

Le premier numéro de l'Union Méditerranéenne, *revue bimensuelle des intérêts économiques du Monde Latin*, vient de paraître chez Chaix en une livraison de 20 pages grand in–4° raisin, à deux colonnes, dont voici le sommaire :

Après vingt ans....	MM. M.-A. Gromier.
Les Hommes du jour	Abou-Naddara.
L'Union Méditerranéenne	Lutèce.
A Emilio Castelar..	Ch. Grandmougin.
Notre dîner de fondation. Discours de MM. Abou-Naddara, Iskender, Marbeau, Broussali, José Carrilho Videira, Nicolas Estévanez, René Vaillant, Louis Macon, Gromier	Gabriel Jacques.
Nos amis et nos journaux	M.-A. G.
Une visite à Sid El-Ghâli Ben'Azoûz.	Henri Duveyrier.
Les chambres de commerce françaises à l'étranger	Coint-Bavarot.
Le commerce de la France en Orient.	Dèm. Georgiadès.
Revue des livres. L'art et la science au XIX° siècle....	A.-O. Munro.
Le Zollverein méditerranéen	Emile Gautier.
Les Sociétés de visiteurs de Paris en 1889	M.-A. G.

Bulletin financier et commercial. — Petite correspondance — Avis importants — Annonces.

On s'abonne en envoyant un mandat-poste de dix francs à son directeur–gérant, M.-A. GROMIER, 12, rue Cadet, Paris (*Un numéro séparé :* 50 *centimes*).

COMITÉ DES CONCOURS POÉTIQUES

DU MIDI DE LA FRANCE

Anciens concours poétiques de Bordeaux

APPEL AUX POÈTES

Le Trente-Huitième Concours poétique

Ouvert en France le 15 Février 1887, sera clos le 1er Juin 1887. Vingt médailles, or, argent, bronze seront décernées.

Demander le Programme, qui est envoyé *franco*, à M. Evariste CARRANCE, *Président du Comité*, 6, rue du Saumon, à Agen, *Lot-et-Garonne*. — *Affranchir.*

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՈՑ ԱԶԳԻ
ԵՐԿԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆ
ԳԻՒՐԳԱՑ ԱՒԱԶԵԱՆՑ
երրորդ տպագրութիւն

Ամեն Հայի համար անհրաժեշտ պարտք է իմանալ իւր ազգի պատմութիւնը, գիտնալ թէ ի՛նչպէս սկսաւ եւ իւր ազգ, ո՛րտեղ ունեցաւ եւ իւր հայրենիք, ի՛նչպէս եկաւ հասաւ է մեր օրերը, ո՛րոնք են եղած իւր ելոյթներ եւ իւր թշուառութեան պատճառները եւ այլն։

Գէորգ Աբովեանց որ Տփղիսի Ներսիսեան Վարժարանին մէջ Հայոց պատմութեան ուսուցիչ էր եւ որ յանկարծ մի օր երբ աշակերտները իրեն կը սպասէին Վարժարանին մէջ իւր ոգեւորիչ դասերը լսել, խնդուեցաւ թէ անյայտացեր է, իւր ուսած դասերի համառօտութիւնը գըրի վրայ ամփոփած եւ թողած էր։ Այս տխուր դէպք պատահած է 20 տարու չափ առաջ։ Իւր եղբայրը ի դուր ընդհրկար նորա հետք զանազան քաղաքներու մէջ փնտռելէ յետոյ, թէ՛ իւր անյայտացեալ եղբօր յիշատակը յաւերժացնելու եւ թէ՛ Հայոց պատմութիւնը ուսանիլ փափաքողներուն մի դիւրութիւն ընծայած լինելու համար հրատարակած է նորա գրած ոտն «Համառօտութիւն Հայոց Ազգի պատմութեան»ը, որ մինչեւ այժմ երրորդ տպագրութեան արժանացած է։ Սկիզբը դրուած են Հայաստանի հին աշխարհագրութեան վերաբերեալ տեղեկութիւնները եւ պատմութիւնն ալ այնպիսի ոճով գրուած է որ թագաւորներուն կռիւները միայն չներկայացուներ, այլև կը պատկերացունէ ժողովրդի վիճակը։ Մանաւորապէս կիլիկիան մէջ մեր թագաւորութիւն ունեցած ժամանակ Լատիններուն դաշնակցութեան վրայ յոյս դնելով մեր կրած աղէտները եւ յաւատախարութեան արդիւնքը ուշագրութեան արժանի ոճով ցոյց տրուած են։

Փափաքելի է որ ամեն Հայ իր տան մէջ ունենար գէթ մէկ օրինակ իւր ազգային պատմութեան դիրքէն. կարդար եւ կարդացուներ իւր տան մէջ գտնուողներուն։

Գ. Աբովեանցի «Հայոց պատմութեան» սոյն գասագիրքը կարելի է ստանալ «Արմենիա»ի խմբագրատունէն, ղրկելով միայն 2 ֆրանգ մէկ օրինակի համար։ Խմբագրատունը ինք կը վճարէ փոստի ծախքը։ Մէկ անդամէն 10էն աւելի օրինակ գնողին գէշ կը լինի։ Վճարքը չղրկուած դիրք չղրկուիր։

ԸՆԴԱՐՁԱԿ ՕՐԱՑՈՑՑ 1887 ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ

ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ
Ս. Փ. ԱՋԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Գ. ՊԱՂՏԱՏԼԵԱՆ

(Արամեան)

1887 տարուան Ընդարձակ Օրացոյցն հրատարակուեցաւ նախորդ տարիներէ չատ աւելի ճոխ։

Բովանդակութիւն

Բացի բուն Օրացոյցէն կը պարունակէ հետեւեալ վիճակագրական կարեւոր գիտելիքները։ Օմանեան կայսրութիւն, — Աւագանի կայսերական պալատան, —Նախարարք Բ. Դրան, —Մեծ պաշտօնատարք Մայրաքաղաքիս, —Հրամանատարք բանակաց, —Կուսակալք նահանգաց, — Գատըլիլքունք և ազգապետք, —Օամանեան դեսպանք, —Դեսպանք օտար տէրութեանց, — Վիճակագրութիւն Օամ. կառավարութեան, — Հայազգի աստիճանաւորք և պաշտօնեայք Օամ. տէրութեան, — «Հայրապետութիւն Հայոց», —Եպիսկոպոսունք, — Ազգ. Կեդրոնական Վարչութիւն, — Ցանկ նաժոզովք, —Պաշտօնեայք Պատրիարքարանի,–Առաջնորդութիւնք Թուրքիոյ, Թեմք նոցա և տունք, —Հովուութիւնք, — Մայրավանք Թուրքիոյ, —Թաղօրայք Կ. Պոլսոյ, —Համագումար թաղօրէից, — Բարեդործական և կրթական հաստատութիւնք, —Առաջնորդութիւնք ի Ռուսաստան և այլն,–Մայրավանք ի Ռուսաստան և այլն, – Կայսերական գերդաստան Ռուսիոյ, —Հայազգի աստիճանաւորք և պաշտօնեայք Ռուսական, Պարսկական և այլևայլ տէրութեանց,–Հռովմէական Հայ հաստատութիւն,–Բողոքական Հայ հաստատութիւն, — Դատաստանք պետական ուսումնարանի, —Բժիշկք քաղաքական և զինուորական, – Փաստաբանք , – Արուեստագէտք, – Լրագիրք,–Հեռագրութիւնք Թուրքիոյ և միջազգային,–Եւրոպական միջազգային թղթատարութիւնք,–Եւրոպական նամակատունք,–Ցամաքային թղթատարութիւն Ասիական Թուրքիոյ,–Ժամապահ օսմ. միջազգային թղթատարութեան,–Ցուցակք երեւելիութեանց չոգենաւուց այլևայլ ընկերութեանց,–Պահակը 1887 թուին , – Վիճակագրութիւնք օտար տէրութեանց, – Ազգք,–Մանուցմունք։

Ներկայ տարւոյ Ընդարձակ Օրացոյցի ընդարձակութիւնը 320 երեսներու բարձրացած է։

Կը ծախուի «Արմենիա» լրագրի խմբագրատունը։ Գինը 75 սանթիմ։ փոստի ծախքը կը վճարէ խմբագրատունը։

Պարզ ՕՐԱՑՈՑՑԸ որի մէջ կայ Վեհ. Մակար Կաթողիկոսի պատկերը, կը ղրկուի փոստով 30 սանթիմի վոխարէն։

ԲԱՖՖԻ ԳՈՐԾԵՐԸ

ԿԱՅԾԵՐ

ՀԱՏՈՐ Ա

Ազգային վիպագիրը Պրն. Բաֆֆիի գործերին մէջ առաջին տեղը կը գրաւեն ԿԱՅԾԵՐԸ։ Ա.յս գիրք կը ծանօթացունէ ընթերցողը տաճկական և պարսկական Հայաստանի գլխաւոր տեղերին հետ, հետաքրքրաշարժ տեղեկութիւններ կուտայ քուրդերի զանազան ցեղերի և հայերի դրութեան, վաճքի և բարքի մասին։ Նա ցոյց կը տայ այն ծրագիրը որին պէտք է հետեւին Հայաստանի մէջ գործել ուզողները։ Մի խօսքով թէ՛ իւր ազգային ընտիր վիպասանութիւն և թէ՛ իրը հայրենասիրական գործունէութեան վարդապետարան և ծրագիր, արժան է որ գտնուի այս գիրք ամեն հայրենասէր Հայի տունն։

* * *

ՋԱԼԱԼԷԴԻՆ

1877ի ռուս–թիւրքական պատերազմի ժամանակ Շէյխ Ջալալէդդինի արշաւանքին պատճառով Տաճկաստանի հայերի կրած ազէտներուն մէկ ազէհարիչ նկարագիրն է։ Գիրքին սկիզբը կայ հեղինակին, Պ. Բաֆֆիի պատկերը։

* * *

Վերոյիշեալ երկու գիրքեր կը ծախուին «Արմենիա» լրագրի խմբագրատունը. ԿԱՅԾԵՐԸ Հատոր Ա. 6 ֆր. և 50 սանթիմ։ «Ջալալէդդին»ը, 2 ֆրանգ և 30 սանթիմ։ Մարսէյլէ դուրս ամեն տեղի համար փոստի ծախքովը հանդերձ՝ ԿԱՅԾԵՐ Հատոր Ա. 7 ֆրանգ։ «Ջալալէդդին» 2 ֆր. և 50 սանթիմ։

Ա. Հ. ԿՐԻԴ ԵՒ ԸՆԿ.

Գաւառքեր Ն. Ա. Ֆ. Անգլ. Հնդկաստան

—

Ներածող և արտածող վաճառականաց, յանձնակատար, ապրդանաւորաց յանձնակատար, մեծ քանակութեամբ ապրանքներու պայմանագիր (քօնթրաթճի) և ամեն տեսակ կալչիի գործարանատէր։

Վերոյիշեալ գանազան ճիւղերին մէջ երկար ժամանակէ փորձառութիւն ունենալով, պատրաստ ենք յանձնարարութեամբ ընդունել վաճառքներ, պայմանաւոր վաճառման կամ հրապարակային աճուրդի համար, այնպիսի պայմաններով որ փոխադարձաբար շահաբեր և գոհացուցիչ լինին։

Եւրոպական վաճառքներու փոխանակութեամբ մենք կրնանք ղրկել, ինչ քանակութեամբ ալ որ ուզուին, Հնդկաստանի մէջ գործուած ապրանքներ, առաջին կարգի ընտիր տեսակներէ, ինչպես

Լիւքնօայի մանկական խալաղիներ, Պէնարէսի արոյր և ոսկեճամուկ չուխա, Մօրատաբատի արոյրեայ անօթներ, Տէլհիի ակեայ և արծաթեայ գոհարեղէններ, Դաշմիրի չալեր, կերպասներ, եւն։

Ընդարձակ տեղեր ունենալով յանձնարարուած ապրանքներ ցոյցի դնելու և ծախելու համար, մենք կարող ենք ամենայն վստահութեամբ յանձնարել մեր տունը ամեն անոնց որ կուզեն գործով յարաբերութեան մտնել մեզ հետ և մենք չատ ուրախ պիտի լինինք եթէ տեղեկութիւններ և օրինակներ ընդունինք այս նպատակով։

Մեր ատն մասին տեղեկութիւն տուողներուն կարող ենք դիմել հետեւեալ դրամատուններուն։

BANK OF BENGAL
ROHILCUND ET KUMAON BANK
AGRA BANK LIMITED

Եթէ պէտք լինի, պատրաստ ենք ուրիշ տեղեր ալ ցոյց տալ տեղեկութիւնների (références) համար։

Ուզէ բան մեզ հաղորդելու համար պէտք է ուղղակի դրել մեզ անգլիերէն լեզուով և մանրամասնօրէն, առաջարկուած գործին վերաբերեալ պայմաններն և գաչինքները կայացնելով։

ՏՆՕՐԷՆ—ԽՄԲԱԳԻՐ
Մ. ՓՈՐԹՈՒԳԱԼԵԱՆ
Le Gérant : FÉLIX ENFFANTIN.

ՄԱՐՍԷՅԼ
Հայերէն տպարան Մ. Փորթուգալեանի
Marseille. — Imprimerie du Midi, M. SCHICKLER rue Vacon 50.